RUT

KİTABI

GİRİŞ

«Rut» Kitabı Moavlı bir qadının ürək kövrəldən həyat hekayəsidir. Moavlı Rut İsrailli bir kişiyə ərə gedir. Əri öləndən sonra o, qayınanasına sonsuz sədaqət göstərərək İsraillilərin etiqad etdikləri Allaha bütün ürəyi ilə ümid bağlayır. Allah da Rutun sadiq ürəyini görüb ona yeni bir ümid qapısı açır. Sınıq qəlbli, qərib və tənha dul qadın olan Rut Allahın sonsuz mərhəməti nəticəsində İsrail xalqı arasında sakin olur. O, böyük peyğəmbər və padşah Davudun ulu nənəsidir.

«Rut» Kitabında aydın göstərilir ki, millətindən asılı olmayaraq hər kəs tək Allaha üz tutsa, Allahdan bərəkət alar və Onun sadiq xalqının nümayəndəsi olar.

Kitabın məzmunu:

1:1-22 Naominin Rutla Bet-Lexemə qayıtması
2:1-3:18 Rut Boaza rast gəlir
4:1-22 Boazın Rutla evlənməsi

Elimelekin ailəsi ilə Moav torpağına köçməsi

1 1Hakimlərin hökm etdiyi günlərdə
ölkədə qıtlıq oldu. Elə bu vaxtlarda
Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən bir
kişi arvadı və iki oğlu ilə birgə mü-
vəqqəti yaşamaq üçün Moav torpa-
ğına köçdü. 2Bu kişinin adı Elimelek,
arvadının adı Naomi, bir oğlunun adı
Maxlon, o birinin adı isə Kilyon idi.
Onlar Yəhudanın Bet-Lexem şəhə-
rindən olan Efratlılar idi. Bu adamlar
gəlib Moav torpağında yaşadılar.
3Bir gün Naominin əri Elimelek
öldü və o, iki oğlu ilə qaldı. 4Oğulları
özlərinə Moav qadınlarından arvad
aldı. Bu qadınların birinin adı Orpa, o
birinin adı isə Rut idi. Onlar on ilə
yaxın bu torpaqda yaşadı. 5Sonra
Maxlon və Kilyon da öldü, Naomi
həm oğulsuz, həm də ərsiz qaldı.

Bet-Lexemə qayıtma

6Bir gün Naomi gəlinləri ilə Moav
torpağından geri qayıtmaq üçün ayağa
qalxdı. O, Moav torpağında eşitmişdi
ki, Rəbb Öz xalqına nəzər salaraq
onlara çörək vermişdir. 7Naomi Yə-
huda torpağına qayıtmaq üçün gə-
linləri ilə yaşadığı yerdən çıxıb yola
düşdü. 8Naomi hər iki gəlininə dedi:
«Gəlin siz hər biriniz ananızın evinə
qayıdın. Sizin mərhumlara və mənə
etdiyiniz xeyirxahlığa görə qoy Rəbb
sizə xeyirxahlıq etsin. 9Rəbb elə etsin
ki, hər biriniz ər evində rahatlıq
tapasınız». Sonra o, gəlinlərini öpdü

Rut Lat:Azeri Bible Cyrillic 15.01.2009 11:36 Page 315

və onlar hönkürüb ağladılar.
10Gəlinləri ona dedilər: «Xeyr, biz də
səninlə birgə xalqının yanına gedirik».
11Naomi isə dedi: «Ay qızlarım, qa-
yıdın geri. Axı niyə siz də mənimlə get-
məlisiniz? Məgər bətnimdə yenə oğul-
larım var ki, sizə ər olsun? **12**Qayıdın,
ay qızlarım, öz yolunuzla gedin. Mən
indi ərə getmək üçün çox yaşlıyam.
Desəm ki, ümidim var, hətta bu gecə
ərə gedib oğullar doğacağam, **13**onlar
böyüyənə qədər gözləyərsinizmi? Ərə
getməyib səbir edərsinizmi? Yox,
qızlarım! Sizin halınıza çox acıyıram,
çünki mənə qarşı qalxan Rəbbin əli-
dir». **14**Onlar yenə də bərkdən ağlaş-
dılar. Orpa qayınanasını öpüb vidalaş-
dı, Rut isə ona sarıldı.

15Naomi Ruta dedi: «Bax qaynın
arvadı öz xalqının və allahlarının ya-
nına qayıtdı, gəl sən də onun ardınca
geri qayıt». **16**Rut dedi:

«Məcbur etmə ki, səni tərk edib
Səninlə getməyim.
Bil ki, hara getsən, ora gedəcəyəm,
Harada qalsan, orada qalacağam;
Xalqın xalqım olacaq,
Allahın Allahım.
17Sən harada öləcəksənsə,
Mən də orada öləcəyəm,
Orada da basdırılacağam.
Əgər ölümdən başqa bir şey
Məni səndən ayırarsa,
Qoy Rəbb mənə beləsini və
Bundan betərini etsin».

18Naomi Rutun onunla getmək üçün
qəti qərara gəldiyini görəndə bir daha
onu dilə tutmadı.

19Hər ikisi Bet-Lexemə qədər gedib
oraya çatdılar. Bet-Lexemə daxil olan-
da onları görən bütün şəhər əhalisi
hərəkətə gəldi və dedilər: «Bu, Naomi
deyilmi?» **20**Naomi onlara dedi:
«Mənə Naomi[a] deməyin, mənə Mara[b]
deyin, çünki Külli-İxtiyar həyatımı acı
etdi. **21**Mən buradan dolu çıxdım,
Rəbb məni boş qaytardı. Bir halda ki
Rəbb məni ittiham etdi, Külli-İxtiyar
başıma müsibət gətirdi, daha niyə
məni Naomi çağırırsınız?»

22Beləliklə, Naomi Moav torpağın-
dan onunla birgə gələn gəlini Moavlı
Rutla bərabər geri qayıtdı. Onlar Bet-
Lexemə arpa biçini başlananda gəldi-
lər.

Rut Boazın zəmisində

2 **1**Naominin əri Elimelekin nəslin-
dən Boaz adlı mərd və xeyirxah
bir qohumu var idi.

2Bir gün Moavlı Rut Naomiyə dedi:
«İzin ver, zəmilərə gedim. Kimin gö-
zündə lütf tapsam, onun ardınca düşüb
başaq yığaram». Naomi ona «get,
qızım» dedi. **3**Rut getdi və bir zəmiyə
girib biçinçilərin ardınca başaq yığ-
mağa başladı. Təsadüfən o, Elimelekin
nəslindən olan Boazın sahəsinə gir-
mişdi.

4Bu vaxt Boaz Bet-Lexemdən gəldi
və biçinçilərə dedi: «Qoy Rəbb sizinlə
olsun!» Biçinçilər cavab verdilər:
«Rəbb sənə xeyir-dua versin». **5**Boaz
biçinçilərə nəzarət edən nökərinə dedi:
«Bəs bu cavan qadın kimdir?» **6**Nökər
cavab verdi: «Bu cavan qadın Moav-
lıdır. O, Moav torpağından buraya
Naomi ilə birlikdə gəlib. **7**Mənə dedi:
“Rica edirəm, qoy biçinçilərin ardınca
düşüm və dərzlərin arasından düşən
başaqları yığıb toplayım”. Səhərdən
gəlib, indiyəcən buradadır, talvar

a **1:20** *Naomi* – ibrani dilində *xoş.*
b **1:20** *Mara* – ibrani dilində *acı.*
2:2 *Lev. 19:9-10; Qanun. 24:19*

Rut Lat:Azeri Bible Cyrillic 15.01.2009 11:36 Page 316

altında isə lap az dincəlib».

[8]Boaz Ruta dedi: «Mənə qulaq as, qızım! Başaq yığmaq üçün buradan ayrılıb başqa zəmiyə getmə. Burada işləyən mənim qulluqçu qızlarımla qal. [9]Yalnız biçinçilərin biçdiyi bu zəmiyə gözünü dik və qızların ardınca get. Nökərlərə əmr etmişəm ki, heç kimin səninlə işi olmasın. Əgər susasan, su qablarının yanına gedib nökərlərin çəkdiyi sudan iç». [10]Rut üzüstə yerə düşdü və yerədək təzim edərək dedi: «Nəyə görə mən gözlərində lütf tapdım? Nə üçün mənə hörmət edirsən? Axı mən bir qəribəm». [11]Boaz ona cavab verdi: «Ərin öləndən sonra qayınanana etdiyin hər şeyi eşitmişəm. Sən atanı, ananı, doğma torpağını atıb heç tanımadığın bir xalqın yanına gəlmisən». [12]Bu işinin əvəzini qoy Rəbb versin! Qoy qanadı altına sığınmaq üçün gəldiyin İsrailin Allahı Rəbb sənə bol mükafat versin! [13]Rut dedi: «Qoy sənin gözündə lütf tapım, ağam, necə də mənə təsəlli verdin. Sənin kənizlərinə tay olmadığım halda bu kənizini ürəkləndirən sözlər söylədin».

[14]Yemək zamanı Boaz Ruta dedi: «Buraya gəl, sən də çörəkdən ye, tikəni sirkə-şirəyə batır». Qadın gəlib biçinçilərin yanında əyləşdi. Boaz ona qovurğa uzatdı. Qadın yeyib-doydu və yeməyindən artıq da qaldı. [15]Rut başaq yığmaq üçün ayağa qalxanda Boaz nökərlərinə əmr edib dedi: «Qoy o gedib dərzlərin arasından başaq yığsın, onu incitməyin. [16]Dərzlər arasından çəkib onun üçün də atın ki, o da yığsın. Onu qınamayın».

[17]Rut axşama qədər zəmidə başaq yığdı və yığdığı başağı döyüb bir efaya yaxın arpa çıxartdı. [18]Sonra onu götürüb şəhərə gəldi. Qayınanası gördü ki, o, başaq gətirib. Rut naharda doyandan sonra artıq qalan yeməyini qayınanasına verdi. [19]Qayınanası ona dedi: «Bu gün harada başaq yığmısan? Harada işləmisən? Sənə hörmət edən qoy xeyir-dua alsın!» Rut yanında işlədiyi adam haqqında qayınanasına danışıb dedi: «Bu gün yanında işlədiyim adamın adı Boazdır». [20]Naomi gəlininə dedi: «Dirilərdən və ölülərdən Öz xeyirxahlığını əsirgəməyən Rəbb qoy ona xeyir-dua versin!» Naomi yenə dedi: «O, qohumumuzdur, yaxın qəyyumlarımızdan biridir». [21]Moavlı Rut dedi: «Bir də o mənə dedi ki, mənim biçinim qurtarana qədər işçilərimlə birgə işlə». [22]Naomi gəlininə dedi: «Qızım, onun qulluqçu qızları ilə işləməyin çox yaxşıdır, yoxsa başqa zəmilərdə səni incidərlər».

[23]Beləliklə, Rut arpa və buğda biçinləri qurtarana qədər Boazın qulluqçu qızlarının yanında başaq yığdı və qayınanası ilə birgə yaşadı.

Rut Boazın xırmanında

3 [1]Bir gün qayınanası Naomi Ruta dedi: «Qızım, sənin ailə xoşbəxtliyin üçün rahat bir yer axtarmayımmı? [2]Bax qulluqçu qızları ilə sahəsində işlədiyin Boaz bizim qohumumuzdur. O bu gecə xırmanda arpa sovurur. [3]Sən də yuyun, ətirlən və ən gözəl paltarını geyinib xırmana en. Amma o yeyib-içməyini qurtarmayınca özünü ona göstərmə. [4]Elə ki yatmağa getdi, yerini tapıb onun ayaqlarının üstünü açaraq ayaq tərəfində yatarsan. Sonra nə etmək lazımdırsa, o özü sənə

a **3:4** Bu, qədim Yəhudilərdə ərə getməyə bir işarədir.
2:20 *Lev. 25:25*

Rut Lat:Azeri Bible Cyrillic 15.01.2009 11:36 Page 317

deyəcək».[a] **5**Rut ona «dediklərinin
hamısına əməl edərəm» dedi.

6Rut xırmana endi və qayınana-
sının bütün tapşırıqlarına əməl etdi.
7Boaz yeyib-içib kefi kökələndən
sonra yatmaq üçün məhsul tayasının
kənarına getdi. Rut da sakitcə gəldi və
ayaqlarının üstünü açıb ayaq tərəfində
uzandı. **8**Gecə yarısı birdən Boaz
səksəndi və çevrilib baxanda gördü ki,
ayaqlarının yanında bir qadın uzanıb.
9O, qadına dedi: «Sən kimsən?» Qadın
cavab verdi: «Mən qarabaşın Rutam.
Ətəyinlə bu qarabaşının da üstünü ört,
çünki sən qəyyumumsan». **10**Boaz
dedi: «Qoy Rəbb sənə xeyir-dua
versin, qızım! Sonuncu xeyirxahlığın
əvvəlkindən də yaxşıdır. Çünki nə
kasıb, nə də varlı bir cavanın ardınca
düşdün. **11**Qızım, daha qorxma! Dedi-
yin hər şeyi sənin üçün edəcəyəm.
Şəhərimizin bütün əhalisi yaxşı bilir ki,
sən xeyirxah qadınsan. **12**Düzdür, sə-
nin qəyyumun mənəm, amma məndən
də yaxın qəyyumun var. **13**Bu gecəni
qal, sabah əgər o adam sənə qəyyum
olmaq istəsə, çox yaxşı, qoy olsun.
Yox, əgər bundan imtina etsə, var
olan Rəbb haqqı, sənin qəyyumun
mən özüm olacağam. Hələlik sabaha
qədər yat».

14Rut onun ayaqlarının yanında
sübhədək yatdı və səhərin alaqaranlı-
ğında – hələ gözün yaxşı seçmədiyi
vaxtda ayağa qalxdı, çünki Boaz
demişdi: «Qoy heç kəs bilməsin ki,
xırmana qadın gəlib». **15**Sonra Boaz
Ruta dedi: «Üst örtüyünü götür, bu-
rada tut». Rut örtüyünü götürüb kəna-
rından tutdu. Boaz altı ölçü arpanı
örtüyün üstünə töküb ona verdi. Rut
şəhərə qayıtdı.

16O, qayınanasının yanına gələndə
qayınanası ona dedi: «Necə oldu,
qızım?» Rut Boazla olan hər şeyi
Naomiyə danışdı, **17**sonra dedi: «O
mənə altı ölçü arpa verib dedi ki,
qayınananın yanına əliboş qayıtma».
18Naomi Ruta dedi: «Qızım, gözlə, gör
bu işin sonu necə qurtarır, çünki o
adam bu işi bu gün axıra çatdır-
mayınca sakit olmayacaq».

Boazın Rutla evlənməsi

4 **1**Boaz şəhərin darvazasına çıxıb
adamlar toplanan yerdə oturdu.
Boazın bəhs etdiyi qəyyum oradan
keçirdi. Onu görən Boaz «ay filankəs,
bir dön, burada otur» dedi. O da gəlib
orada oturdu. **2**Şəhər ağsaqqalların-
dan on adamı çağırıb «siz də burada
oturun» dedi. Onlar da gəlib orada
oturdular. **3**Boaz həmin qəyyuma
dedi: «Moav torpağından qayıdan
Naomi, qardaşımız Elimelekin zəmi-
sini satır. **4**Mən də burada oturanların
və xalqımın ağsaqqalları qarşısında
sənə eşitdirmək istədim ki, oranı satın
alasan. Əgər sən bu qəyyumluq
vəzifəsini yerinə yetirəcəksənsə, bunu
et, əgər bundan imtina edirsənsə, bunu
açıq de, mən də bilim. Çünki səndən
başqa bu vəzifəni öhdəsinə götürən
kimsə yoxdur, yalnız səndən sonra
mən varam». O, Boaza dedi: «Qəy-
yumluq vəzifəsini mən yerinə yetirə-
rəm». **5**Boaz dedi: «Zəmini Naomidən
satın alarkən onun mərhum oğlunun
arvadı Moavlı Rutu da arvad olaraq
almalısan ki, mərhumun adı öz irsi
üzərində qalsın». **6**Qəyyum olan adam
dedi: «Mən ona qəyyumluq edə bil-
mərəm, yoxsa öz irsim dağılar. Mənim
vəzifəmi sən öz öhdənə götür, mən

3:12 *Rut 2:20*

Rut Lat:Azeri Bible Cyrillic 15.01.2009 11:36 Page 318

qəyyum ola bilmərəm».
7Qədim zamanlarda İsraildə belə
bir adət var idi: qəyyumluq vəzifəsini
icra edərkən və mal dəyişərkən mü-
qavilə bağlanmasına şəhadət olsun
deyə biri öz çarığını çıxarıb başqasına
verərdi. Bu, İsraildə qəbul olunan
razılaşma üsulu idi. 8Qəyyum olan
adam Boaza dedi: «Sən özün satın
al». Sonra da o öz çarığını çıxardı.
9Boaz ağsaqqallara və bütün xalqa
dedi: «Siz də bu gün şahidsiniz ki,
mən Elimelekin bütün mülkünü,
Kilyon və Maxlonun bütün mülklə-
rini Naomidən satın alıram. 10Mər-
humun adı öz irsi üzərində qalsın
deyə Maxlonun dul arvadı Moavlı
Rutu da özümə arvad alıram. Qoy
qardaşları arasından, yurd qapıla-
rından mərhumun adı silinməsin. Siz
də bu gün şahidsiniz». 11Darvaza
yanına yığılan bütün xalq və ağsaq-
qallar dedilər: «Biz şahidik, qoy Rəbb
sənin evinə gələn qadını İsrail evini
quran iki qadın Rəhilə və Lea kimi
etsin. Efratada yaxşı işlər görəsən və
Bet-Lexemdə adın tanınsın. 12Qoy
Rəbb sənin evini bu gənc qadından
verəcəyi nəsli Tamarın Yəhudaya
doğduğu Peresin evi kimi etsin».
13Boaz Rutu aldı və Rut ona arvad
oldu. Boaz onun yanına girdi. Rəbb
Rutun bətninə uşaq verdi və Rut oğul
doğdu. 14Qadınlar Naomiyə dedilər:
«Rəbbə alqış olsun ki, bu gün sənə
gələcək qəyyumunu verdi. Qoy onun
adı İsraildə tanınsın. 15Bu körpə səni
canlandıracaq və qoca vaxtında səni
saxlayacaq. Çünki onu sənə yeddi
oğuldan daha yaxşı olan, səni sevən
gəlinin doğmuşdur». 16Naomi uşağı
qucağına alıb gəzdirdi və onun dayəsi
oldu. 17Qonşu qadınlar ona ad qoyub
dedilər: «Naomi üçün oğul doğulub».
Onun adını Oved qoydular. O, Da-
vudun atası olan Yesseyin atasıdır.

Davudun nəsil şəcərəsi

18Peresin nəsli budur: Peresdən
Xesron törədi. 19Xesrondan Ram
törədi. Ramdan Amminadav törədi.
20Amminadavdan Naxşon törədi.
Naxşondan Salmon törədi. 21Sal-
mondan Boaz törədi. Boazdan Oved
törədi. 22Oveddən Yessey törədi.
Yesseydən də Davud törədi.

4:7-8 *Qanun. 25:9* **4:10** *Qanun. 25:5-6* **4:11** *Yar. 29:31* **4:12** *Yar. 38:27-30*